Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
NILS WAHL
prednesené 17. marca 2016 [1]

Vec C-493/14

Dilly's Wellnesshotel GmbH

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesfinanzgericht (Spolkový finančný súd, Rakúsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Štátna pomoc — Nariadenie (ES) č. 800/2008 — Kategórie pomoci, ktoré sa považujú za zlučiteľné so spoločným trhom — Pomoc na ochranu životného prostredia — Opatrenia pomoci vo forme zníženia environmentálnych daní — Kogentná povaha podmienok oslobodenia od notifikačnej povinnosti“

1. Je všeobecne známe, že povinnosť predchádzajúcej notifikácie každého opatrenia smerujúceho k poskytnutiu alebo zmene novej pomoci, ktorú majú členské štáty za základ zmlúv, predstavuje jeden zo základných prvkov systému kontroly zavedeného v oblasti štátnej pomoci. [2] Z toho nevyhnutne vyplýva, že akékoľvek oslobodenie od tejto povinnosti, ktorá odzrkadľuje želanie uľahčiť v presne vymedzených prípadoch spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi a Európskou komisiou prostredníctvom prijatia opatrení na zjednodušenie administratívnych postupov pri udeľovaní skupinových výnimiek, sa musí vykladať striktne.

2. Táto požiadavka je predmetom prejednávaného návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Bundesfinanzgericht (Spolkový finančný súd), [3] ktorý predkladá niekoľko otázok týkajúcich sa výkladu nariadenia (ES) č. 800/2008 [4].

3. Prejednávaná vec predovšetkým poskytuje Súdnemu dvoru príležitosť presne vymedziť formálne a materiálne podmienky, ktoré sa musia splniť, aby sa členskému štátu mohla udeliť výnimka z povinnosti notifikácie opatrenia pomoci podľa uvedeného nariadenia. Všeobecnejšie je prejednávaná vec príležitosťou poukázať na to, že všetky presne vymedzené povinnosti členských štátov v tejto oblasti bez ohľadu na to, či sú formálnej alebo materiálnej povahy, sú kogentnej povahy a ich nesplnenie by malo za následok neudelenie požadovanej výnimky.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Pozri najmä rozsudok France Télécom/Komisia (C-81/10 P, EU:C:2011:811, bod 58).

3 — Treba zdôrazniť, že vec prešla na tento súd po Unabhängiger Finanzsenat (Nezávislý finančný senát) a že Súdny dvor opakovane rozhodol, že je príslušný odpovedať na otázky tohto súdu.

4 — Nariadenie Komisie zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách) (Ú. v. EÚ L 214, s. 3).

I – **Právny rámec**

A – *Právo Únie*

4. Článok 109 ZFEÚ (predtým článok 94 Zmluvy o ES) predovšetkým umožňuje Rade Európskej únie prijať akékoľvek vykonávacie opatrenia na určenie kategórií pomoci, ktoré sú vyňaté z oznamovania uvedeného v článku 108 ods. 3 ZFEÚ (predtým článok 93 ods. 3 Zmluvy o ES).

5. Na základe článku 94 Zmluvy o ES sa prijalo nariadenie Rady (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998 o uplatňovaní článkov 92 a 93 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci[5]. V článku 3 ods. 1 tohto nariadenia nazvanom „Transparentnosť a monitoring" sa konkrétne stanovuje, že „pri prijímaní nariadení podľa článku 1 uloží Komisia členským štátom podrobné pravidlá na zabezpečenie transparentnosti a monitoringu pomoci vyňatej z oznamovania v súlade s týmito nariadeniami".

6. Podľa nariadenia č. 994/98 sa prijalo nariadenie č. 800/2008[6], ktoré sa uplatňuje na prejednávanú vec.

7. Podľa článku 1 ods. 1 písm. d) kapitoly I nariadenia č. 800/2008, nazvaného „Rozsah pôsobnosti", sa toto nariadenie takisto uplatňuje na „pomoc na ochranu životného prostredia".

8. V článku 3 ods. 1 kapitoly I, nazvanom „Podmienky oslobodenia od notifikačnej povinnosti", sa stanovovalo:

„Schémy pomoci, ktoré spĺňajú všetky podmienky kapitoly I tohto nariadenia, ako aj príslušných ustanovení kapitoly II tohto nariadenia, sú zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 zmluvy a sú oslobodené od notifikačnej povinnosti podľa článku 88 ods. 3 zmluvy za predpokladu, že akákoľvek individuálna pomoc poskytovaná v rámci takejto schémy spĺňa všetky podmienky tohto nariadenia a v schéme sa uvádza výslovný odkaz na toto nariadenie s uvedením jeho názvu a odkazu na jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

…"

9. V článku 9 kapitoly I nazvanom „Transparentnosť" sa stanovovalo:

„1. Príslušný členský štát predloží Komisii do 20 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti schémy pomoci alebo po poskytnutí pomoci *ad hoc*, ktorá bola oslobodená od notifikačnej povinnosti podľa tohto nariadenia, zhrnutie informácií týkajúcich sa takéhoto opatrenia pomoci. Takéto zhrnutie sa poskytne v elektronickej forme prostredníctvom aplikácie IT vytvorenej Komisiou a vo forme stanovenej v prílohe III.

Komisia bezodkladne potvrdí prijatie zhrnutia.

Komisia uverejní zhrnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie* a na internetovej stránke Komisie.

5 — Ú. v. ES L 142, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 312. Nariadenie č. 994/98 bolo zmenené a doplnené nariadením Rady (EÚ) č. 733/2013 z 22. júla 2013 (Ú. v. EÚ L 204, s. 11) a následne zrušené nariadením Rady (EÚ) 2015/1588 z 13. júla 2015 o uplatňovaní článkov [107 ZFEÚ] a [108 ZFEÚ] na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci (Ú. v. EÚ L 248, s. 1).

6 — Nariadenie č. 800/2008 bolo zmenené nariadením Komisie (EÚ) č. 1224/2013 z 29. novembra 2013 (Ú. v. EÚ L 320, s. 22). Obdobie uplatňovania nariadenia č. 800/2008 sa ním predĺžilo do 30. júna 2014. Toto nariadenie bolo potom zrušené nariadením Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov [107 ZFEÚ] a [108 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 187, s. 1).

2. Príslušný členský štát po nadobudnutí účinnosti schémy pomoci alebo po poskytnutí pomoci *ad hoc*, ktorá bola oslobodená podľa tohto nariadenia, uverejní na internete úplné znenie takéhoto opatrenia pomoci. V prípade schémy pomoci sú v tomto znení uvedené podmienky stanovené vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré zabezpečujú dodržiavanie príslušných ustanovení tohto nariadenia. Príslušný členský štát zabezpečí, že úplné znenie opatrenia pomoci zostane dostupné na internete do konca obdobia účinnosti daného opatrenia. V zhrnutí informácií, ktoré poskytol príslušný členský štát podľa odseku 1, je uvedená internetová adresa, na ktorej je uvedené plné znenie opatrenia pomoci."

10. Článok 10 tej istej kapitoly nazvaný „Monitorovanie" znel:

„1. Komisia pravidelne monitoruje opatrenia pomoci, o ktorých bola informovaná v súlade s článkom 9.

…

3. Na základe písomnej žiadosti príslušný členský štát poskytne Komisii v lehote 20 pracovných dní alebo v dlhšej lehote stanovenej v žiadosti všetky informácie, ktoré Komisia považuje za potrebné na monitorovanie uplatňovania tohto nariadenia.

Ak príslušný členský štát neposkytne požadované informácie v lehote stanovenej Komisiou alebo v spoločne dohodnutej lehote, alebo ak členský štát poskytne neúplné informácie, Komisia zašle upomienku, v ktorej stanoví nový termín na predloženie informácií. Ak príslušný členský štát napriek takejto upomienke nepredloží požadované informácie, môže Komisia, po tom čo poskytne členskému štátu možnosť vyjadriť svoje stanovisko, prijať rozhodnutie, v ktorom uvedie, že všetky budúce opatrenia pomoci alebo ich určitá časť, na ktoré sa uplatňuje toto nariadenie, musia byť notifikované Komisii v súlade s článkom 88 ods. 3 Zmluvy o ES."

11. Článok 17 kapitoly II nariadenia č. 800/2008 nazvaný „Vymedzenie pojmov" sa nachádza v oddiele 4 tohto nariadenia nazvanom „Pomoc na ochranu životného prostredia" a stanovuje:

„Na účely tohto oddielu sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1) ‚ochrana životného prostredia' znamená každé opatrenie určené na nápravu alebo zabránenie vzniku škôd, pokiaľ ide o fyzické okolie alebo o prírodné zdroje, prostredníctvom vlastných činností príjemcu, s cieľom znížiť riziko vzniku takejto škody alebo efektívnejšie využívať prírodné zdroje vrátane opatrení na úsporu energie a využívanie obnoviteľných zdrojov energie;

…

10) ‚environmentálna daň' znamená daň, ktorej osobitný daňový základ má jasne negatívny účinok na životné prostredie alebo ktorej cieľom je zdaniť určité činnosti, tovary alebo služby tak, aby environmentálne náklady mohli byť zahrnuté do ich ceny, a/alebo aby sa výrobcovia a spotrebitelia orientovali na činnosti, ktoré viac rešpektujú životné prostredie;

…"

12. V článku 25 tohto oddielu 4 nazvanom „Pomoc vo forme úľav na environmentálnych daniach“ sa stanovuje:

„1. Schémy environmentálnej pomoci vo forme úľavy z environmentálnych daní, ktorá spĺňa podmienky [smernice Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. ES L 283, s. 51; Mim. vyd. 09/001, s. 451)], sú zlučiteľné so spoločným trhom v zmysle článku 87 ods. 3 zmluvy a sú oslobodené od notifikačnej povinnosti podľa článku 88 ods. 3 zmluvy za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v odsekoch 2 a 3 tohto článku.

2. Príjemcovia daňovej úľavy zaplatia aspoň minimálnu výšku dane v Spoločenstve stanovenú [smernicou 2003/96].

3. Daňové úľavy sa poskytujú na maximálne desať rokov. Po uplynutí týchto 10 rokov členské štáty prehodnotia vhodnosť príslušných opatrení pomoci.“

B – *Rakúske právo*

13. Podľa sprievodného zákona k štátnemu rozpočtu na rok 2011 (Budgetbegleitgesetz) z 30. decembra 2010[7] malo byť vrátenie daní z energií vylúčené v prípade podnikov poskytujúcich služby.

14. § 2 ods. 1 zákona o vrátení spotrebných daní z energií (Energieabgabenvergütungsgesetz, ďalej len „EAVG“) v znení § 72 BBG 2011 znie:

„Nárok na vrátenie majú len podniky, v prípade ktorých sa preukázalo, že ich hlavnou činnosťou je ‚výroba hmotného majetku‘, a to za predpokladu, že nedodávajú energetické zdroje uvedené v § 1 ods. 3 alebo teplo (paru alebo teplú vodu) vyrobenú z energetických zdrojov uvedených v tomto článku 1 ods. 3.“ [*neoficiálny preklad*]

15. Časová pôsobnosť tohto § 2 je stanovená v § 4 ods. 7 zákona o vrátení spotrebných daní z energií (Energieabgabenvergütungsgesetz, ďalej len „EAVG“), v ktorom sa stanovuje:

„§ 2 a 3 [EAVG] platia pre žiadosti o vrátenie, ktoré sa vzťahujú na obdobie po 31. decembri 2010, pod podmienkou povolenia Európskou komisiou.“

16. V prípravných prácach k návrhu zákona sa v súvislosti s § 4 ods. 7 EAVG uvádza:

„Uplatňovanie zmenených ustanovení je podmienené povolením Európskou komisiou. Pre využívanie energií táto zmena nadobudne účinnosť po 31. decembri 2010. Žiadosti podnikov poskytujúcich služby o vrátenie daní, ktoré sa budú vzťahovať na obdobie po 31. decembri 2010, sa teda už nebudú prijímať. Ak Komisia povolí zmenu EAVG ako povolenú štátnu pomoc, zákonom stanovené obmedzenie na výrobné podniky sa bude musieť uplatňovať od 1. januára 2011, takže po tomto dni už nebudú mať podniky poskytujúce služby nárok na vrátenie spotrebných daní zo spotrebovanej energie. V prípade, že by Komisia zmenu nepovolila, súčasný právny stav by zostal nezmenený a nárok na vrátenie spotrebných daní z energií by mali tak výrobné podniky, ako aj podniky poskytujúce služby.“ [*neoficiálny preklad*]

7 — BGBl. I, 111/2010, ďalej len „BBG 2011“.

II – **Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie pred Súdnym dvorom**

17. Spoločnosť Dilly's Wellnesshotel GmbH (ďalej len „Dilly's Wellnesshotel") podala 29. decembra 2011 žiadosť o vrátenie spotrebných daní z energií za rok 2011.

18. Rozhodnutím z 21. februára 2012 sa jej žiadosť zamietla ako nedôvodná s odkazom na novú právnu úpravu v BBG 2011, podľa ktorej majú od 1. januára 2011 nárok na vrátenie spotrebných daní z energií len výrobné podniky. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu podané na Unabhängiger Finanzsenat (Nezávislý finančný senát), ktoré prešlo na Bundesfinanzgericht (Spolkový finančný súd), bolo zamietnuté.

19. Verwaltungsgerichtshof (správny súd) rozhodnutím z 19. marca 2013 rozhodol, že vzhľadom na rozsudok, ktorý tento súd vyniesol 22. augusta 2012, vrátenie spotrebných daní z energií treba podnikom poskytujúcim služby ešte priznať za mesiac január 2011. Verwaltungsgerichtshof (správny súd) konštatoval, že k oznámeniu podľa nariadenia č. 800/2008 došlo až pre obdobie od 1. februára 2011, a preto pre uvedený mesiac ešte neexistoval súhlas Komisie s novou právnou úpravou.

20. Dilly's Wellnesshotel podala na Unabhängiger Finanzsenat (Nezávislý finančný senát) dodatočné správne odvolanie, ktorým táto spoločnosť v podstate okrem iného žiada, aby Unabhängiger Finanzsenat (Nezávislý finančný senát) v plnom rozsahu vyhovel jej žiadosti o vrátenie spotrebných daní z energií za obdobie od januára do decembra 2011.

21. Dilly's Wellnesshotel vychádzala zo zásady, že v prípade rozporu § 2 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 7 EAVG s právom Únie by sa nová právna úprava nemohla uplatňovať a podniky poskytujúce služby by mohli o vrátenie požiadať počas celého roka 2011 a aj neskôr.

22. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že v pôvodnom znení § 2 ods. 1 EAVG sa ustanovovalo vrátenie spotrebných daní z energií podnikom, ktoré sa zaoberajú najmä „výrobou hmotného majetku". Poskytovanie služieb bolo z vrátenia daní vyňaté. Vnútroštátny súd uvádza, že podľa prípravných prác mal EAVG zabrániť tomu, aby rakúski výrobcovia, ktorí spotrebúvajú veľa energií, neboli z konkurenčného hľadiska znevýhodňovaní oproti podnikom v iných krajinách, v ktorých sa všeobecne energie nezdaňujú.

23. Vnútroštátna právna úprava vracania spotrebných daní z energií sa neskôr niekoľkokrát zmenila a doplnila.

24. V prejednávanej veci má vnútroštátny súd pochybnosti o zlučiteľnosti novej právnej úpravy vracania spotrebných daní z energií, zavedenej BBG 2011, s nariadením č. 800/2008. Uvedený súd sa totiž pýta, či Rakúska republika môže využiť osobitný postup podľa článku 25 nariadenia č. 800/2008 v prípade spornej vnútroštátnej právnej úpravy, keďže zjavne nie sú splnené viaceré podmienky uvedené v kapitole I tohto nariadenia.

25. Za týchto okolností Bundesfinanzhof (Spolkový finančný súd) rozhodol prerušiť konanie a podať návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

„1. Je v rozpore s právom Únie, keď právna úprava v oblasti pomoci využíva osobitný postup podľa článku 25 nariadenia č. 800/2008 na účely oslobodenia od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ, ale nedodržujú sa rôzne povinnosti uvedené v kapitole I [tohto] nariadenia, a okrem toho ani neodkazuje na uvedené nariadenie?

2. Je v rozpore s právom Únie, keď sa právna úprava v oblasti pomoci opiera o osobitný postup podľa článku 25 nariadenia č. 800/2008, ktorý platí pre pomoc na ochranu životného prostredia, ale podmienky upravené v kapitole II tohto nariadenia – konkrétne podpora opatrení na ochranu životného prostredia a/alebo opatrení zameraných na úsporu energie podľa článku 17 bodu 1 nariadenia – nie sú splnené?

3. Bráni právo Únie vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neobsahuje časové obmedzenie a ani odkaz na obdobie uvedené v oznámení o oslobodení, takže obmedzenie vrátenia energetickej dane na desať rokov, ktoré sa požaduje v článku 25 ods. 3 nariadenia č. 800/2008, možno vyvodiť len z oznámenia o oslobodení?“

26. Písomné pripomienky predložili Dilly's Wellnesshotel, rakúska a estónska vláda, ako aj Komisia.

27. Dňa 21. januára 2016 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom sa zúčastnili Dilly's Wellnesshotel, rakúska vláda, ako aj Komisia.

III – **Analýza**

A – *Úvodné úvahy o situácii, o akú ide vo veci samej a o povinnosti notifikácie návrhov na poskytnutie novej pomoci*

1. Situácia, o akú ide vo veci samej

28. V tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa predkladá niekoľko otázok týkajúcich sa výkladu formálnych podmienok (prvá prejudiciálna otázka), ako aj podmienok materiálnej povahy (druhá a tretia prejudiciálna otázka), ktoré musí spĺňať vnútroštátne opatrenie pomoci, aby mohlo byť oslobodené od notifikačnej povinnosti podľa nariadenia č. 800/2008.

29. Ako vyplýva z informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, spor vo veci samej vznikol v dôsledku odmietnutia rakúskym daňovým úradom vyhovieť žiadosti o vrátenie spotrebných daní z energií za rok 2011, ktorý podala žalobkyňa vo veci samej Dilly's Wellnesshotel, podnik poskytujúci služby. Rakúsky daňový úrad zdôvodnil zamietnutie žiadosti okolnosťou, že po zmene, ktorú zaviedol BBG 2011, EAVG vyníma poskytovateľov služieb z nároku na vrátenie spotrebných daní z energií.

30. V rámci žaloby podanej na vnútroštátny súd sa žalobkyňa vo veci samej odvoláva na predchádzajúce znenie tejto vnútroštátnej právnej úpravy, ktoré sa vzťahovalo aj na poskytovateľov služieb. Žalobkyňa tvrdí, že keďže nová právna úprava nespĺňa reštriktívne ustanovenia nariadenia č. 800/2008, nebola od notifikačnej povinnosti upravenej v článku 108 ods. 3 ZFEÚ oslobodená, a teda sa nemohla vykonávať.

31. Vnútroštátny súd preto v rámci svojej povinnosti vyvodiť všetky dôsledky z prípadného porušenia práva Únie v oblasti štátnej pomoci, na ktoré sa v rámci svojich procesných práv odvolávali osoby podliehajúce súdnej právomoci, podal prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania.[8] Podľa článku 108 ods. 3 tretej vety ZFEÚ totiž „členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa

8 — Pozri najmä rozsudky Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon (C-354/90, EU:C:1991:440, bod 16 a 17), ako aj SFEI a i. (C-39/94, EU:C:1996:285).

vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou". V článku 3 nariadenia (ES) č. 659/1999 [9] nazvanom „Ustanovenie o zastavení pomoci" sa v tejto súvislosti konkrétne uvádza, že „pomoc úradne oznamovaná… nenadobudne účinnosť prv[,] ako Komisia prijme alebo sa má za to, že prijala rozhodnutie, ktoré túto pomoc schvaľuje".

32. V prejednávanej veci vnútroštátny súd uviedol, že pôvodné znenie EAVG bolo Komisii notifikované ako štátna pomoc v roku 2002 a že ho Komisia schválila ako zlučiteľné s vnútorným trhom. Znenie EAVG relevantné v spore vo veci samej naopak nebolo v predpísanej lehote notifikované Komisii ako štátna pomoc, pretože rakúske ministerstvo financií usúdilo, že zmena úpravy je od notifikačnej povinnosti podľa článku 25 nariadenia č. 800/2008 oslobodená.

33. Zo spisu tiež vyplýva, že 7. februára 2011 bolo Komisii predložené oznámenie týkajúce sa nového znenia EAVG, ktorým sa jej oznámilo nové obdobie platnosti schémy pomoci od 1. februára 2011 do 31. decembra 2013. Zhrnutie opatrenia s odkazom na toto obdobie platnosti bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie z* 30. septembra 2011. Ukázalo sa, že internetová adresa uvedená v uverejnenom zhrnutí, na ktorej malo byť dostupné úplné znenie opatrenia, nebola správna.

34. Okrem toho je zjavné, že vnútroštátna úprava, o akú ide v spore vo veci samej, nebola Komisii notifikovaná v súlade s článkom 2 nariadenia č. 659/1999, a že jediné oslobodenie od notifikačnej povinnosti, ktoré by sa mohlo uplatniť, je oslobodenie podľa článku 25 nariadenia č. 800/2008.

2. Význam notifikačnej povinnosti pri návrhoch na poskytnutie novej pomoci a nevyhnutnosť striktného výkladu povinností členských štátov podľa nariadenia o skupinových výnimkách

35. Otázky, ktoré predložil vnútroštátny súd, nesporne obsahujú určitý nový prvok, pretože nariadenie č. 800/2008 sa ešte doposiaľ nevykladalo z hľadísk uplatnených v tejto veci. [10]

36. Predtým, ako postupne prejdem k otázkam, ktoré nám boli predložené, by som rád uviedol určité základné pravidlá a zásady, ktorými sa pri skúmaní otázok budem riadiť.

37. Po prvé, podľa článku 108 ods. 3 prvej vety ZFEÚ a ako sa spresňuje v článku 2 ods. 1 nariadenia č. 659/1999, povinnosť notifikovať každý návrh na poskytnutie novej pomoci je záväzná. V skutočnosti treba zdôrazniť, že predchádzajúca notifikačná povinnosť je základný prvok akéhokoľvek systému kontroly vytvoreného zmluvou, pretože Komisii dáva možnosť systematicky a efektívne vopred preskúmať všetky návrhy na poskytnutie novej pomoci alebo na zmenu už existujúcej pomoci. Ako uviedol generálny advokát Jacobs, „povinnosť notifikovať každú navrhovanú pomoc má tak očividný význam pre fungovanie spoločného trhu, že aj keby neexistovalo relevantné nariadenie Rady, táto povinnosť sa samozrejme musí prísne dodržiavať z hľadiska obsahu aj formy, a predovšetkým je nevyhnutné, aby z notifikácie bolo zrejmé, že jej cieľom je umožniť Komisii predložiť pripomienky podľa článku 93 ods. 3 a v náležitých prípadoch, ešte pred poskytnutím navrhovanej pomoci, začať postup podľa článku 93 ods. 2" [*neoficiálny preklad*]. [11]

9 — Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339), zmenené nariadením Rady (ES) č. 1791/2006 z 20. novembra 2006 (Ú. v. EÚ L 363, s. 1, ďalej len „nariadenie č. 659/1999").

10 — Uvedené nariadenie síce bolo spomenuté vo veciach predložených Súdnemu dvoru (rozsudok Wam Industriale/Komisia, C-560/12 P, EU:C:2013:726, a návrhy, ktoré predložil generálny advokát Sharpston vo veci Komisia/Španielsko, C-184/11, EU:C:2014:33), avšak závery, ku ktorým v nich dospel Súdny dvor, sa prejednávanej veci týkajú len okrajovo.

11 — Pozri jeho návrhy vo veci Francúzsko/Komisia (C-301/87, EU:C:1989:357, bod 19).

38. Súdny dvor už pri prvej príležitosti rozhodol, že povinnosť informovať Komisiu o každom návrhu na poskytnutie alebo zmenu štátnej pomoci sa nevzťahuje výhradne na pôvodný návrh, ale aj na neskoršie zmeny tohto návrhu s tým, že takéto informácie sa Komisii môžu poskytnúť v rámci konzultácií, na ktoré dáva podnet pôvodná notifikácia. [12]

39. V súlade s článkom 4 ods. 1 prvou vetou nariadenia Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 [13], výraz „nová pomoc" predovšetkým znamená „každú zmenu, okrem zmien čisto formálneho alebo administratívneho charakteru, ktoré nemôžu ovplyvniť posúdenie zlučiteľnosti opatrenia pomoci so spoločným trhom". Okrem toho podľa článku 4 ods. 2 písm. c) nariadenia č. 794/2004 sprísnenie kritérií na uplatňovanie schválenej schémy pomoci, o aké ide vo veci samej a ktoré vedie k zúženiu okruhu podnikov, ktoré sú príjemcami pomoci v rámci schémy pomoci, ktorá už bola predtým notifikovaná, patrí k zmenám, ktorých notifikácia je v zásade povinná.

40. Povinnosť notifikovať každú zmenu schémy pomoci, ktorá už bola predtým notifikovaná, platí nezávisle od toho, či nová schéma ako taká poskytuje selektívne výhody nezlučiteľné so spoločným trhom. Pomoc totiž možno považovať za novú alebo zmenenú iba na základe ustanovení upravujúcich poskytovanie pomoci, podrobných pravidiel a tiež obmedzení, ktoré sú v nich ustanovené. [14]

41. Prísne presadzovanie uvedenej povinnosti zo strany členských štátov sa podľa môjho názoru vzťahuje aj na prípad, keď treba určiť, za akých podmienok možno členské štáty oslobodiť od notifikačnej povinnosti podľa nariadenia o výnimkách.

42. Domnievam sa tiež, že v prípade prijatia nariadenia o skupinových výnimkách podľa článku 108 ods. 4 ZFEÚ by od notifikačnej povinnosti mali byť oslobodené len také opatrenia, ktoré po každej stránke spĺňajú podmienky ustanovené v uvedenom nariadení o výnimkách. Kým nie sú všetky podmienky splnené, notifikačná povinnosť je stále záväzná.

43. Po druhé v nadväznosti na to, čo som práve uviedol, keďže je základnou zásadou zásada nezlučiteľnosti štátnej pomoci so spoločným trhom, výnimky, o ktorých sa v tejto oblasti uvažuje, sa musia vykladať reštriktívne. Táto zásada znamená, že bremeno dôkazu o splnení tak formálnych, ako aj materiálnych podmienok, od ktorého závisí zlučiteľnosť pomoci, spočíva na danom členskom štáte. Tomuto členskému štátu okrem iného prináleží poskytnúť všetky relevantné informácie, na základe ktorých by sa dalo preukázať, že podmienky na požadované udelenie výnimky sú splnené. [15]

44. Po tretie, pokiaľ oslobodenie od notifikačnej povinnosti pripadá do úvahy podľa všeobecného nariadenia o výnimkách prijatého na základe nariadenia č. 994/98, čo je tento prípad, požiadavky transparentnosti a efektívnosti zohľadnené pri prijatí takéhoto nariadenia (pozri najmä článok 3 a odôvodnenia 4, 6, 7 a 10 nariadenia), ako aj požiadavky právnej istoty vo vzťahu k tretím osobám, ukladajú členským štátom povinnosť dodržiavať presné pravidlá stanovené v nariadení o výnimkách.

45. Keďže notifikačná povinnosť má v systéme kontroly návrhov na poskytnutie štátnej pomoci ústredné postavenie, *všetky* presné pravidlá pre prípadné oslobodenie od tejto povinnosti, stanovené v nariadení o výnimkách, musia byť dodržané. Na rozdiel od toho, k čomu by prípadne mohlo dôjsť, v prípade, že ide o informácie poskytnuté členskými štátmi s cieľom preukázať zlučiteľnosť návrhu na poskytnutie pomoci so spoločným trhom, netreba vytvárať akúsi hierarchiu medzi presnými podmienkami stanovenými v nariadení o výnimkách s cieľom oslobodiť sa od povinnosti notifikovať návrh na poskytnutie novej pomoci podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

12 — Pozri rozsudok Heineken Brouwerijen (91/83 a 127/83, EU:C:1984:307, bod 18).

13 — Ú. v. EÚ L 140, s. 1.

14 — Pozri najmä rozsudok Namur-Les assurances du crédit (C-44/93, EU:C:1994:311, bod 28).

15 — Pozri najmä rozsudok Taliansko/Komisia (C-372/97, EU:C:2004:234, bod 81 a citovaná judikatúra).

46. V tomto kontexte netreba rozlišovať medzi rôznymi podmienkami oslobodenia od notifikačnej povinnosti – teda podmienkami, ktoré môžu byť „podstatné", a ostatnými podmienkami – stanovenými v nariadení č. 800/2008 a následne medzi právnymi dôsledkami nedodržania jednej osobitnej podmienky a takýmito dôsledkami druhej podmienky. Jediným rozlišovaním, ktoré sa v súvislosti s týmto nariadením môže javiť ako relevantné, je rozlišovanie medzi tzv. „všeobecnými podmienkami oslobodenia" stanovenými v kapitole I tohto nariadenia (články 1 až 12) nazvanej „Spoločné ustanovenia" a osobitnými podmienkami oslobodenia stanovenými v kapitole II (články 13 až 42) nazvanej „Osobitné ustanovenia pre rôzne kategórie pomoci".

47. Hoci je nesporné, že v iných oblastiach práva Únie sa mohlo zaviesť rozlišovanie medzi podstatnými procesnými chybami a ostatnými chybami, takéto rozlišovanie nemožno podľa môjho názoru uplatniť v prípade, keď sú všetky podmienky uložené členským štátom jednoznačne kogentné, ako je to v prípade postupu pri notifikácii návrhov na poskytnutie novej pomoci a prípadne postupu pri vyňatí z uvedeného postupu.

48. Okrem toho v rozsudku Heintz van Landewijck [16] Súdny dvor, ktorý mal rozhodnúť, aký je rozsah notifikačnej povinnosti, ktorú členským štátom ukladá článok 27 ods. 5 šiestej smernice Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977 o zosúladení právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa daní z obratu – spoločný systém dane z pridanej hodnoty: jednotný základ jej stanovenia [17] (ďalej len „šiesta smernica"), totiž rozhodol, že nedodržanie lehoty na oznámenie opatrení určených na zjednodušenie postupu pri výbere dane nepredstavuje podstatnú procesnú chybu, ktorá by mohla spôsobiť neuplatniteľnosť odchylného opatrenia, ktoré bolo neskoro oznámené.

49. Avšak aj keby sa preukázala analógia s problematikou dodržania podmienok oslobodenia od notifikačnej povinnosti – čo je podľa mňa veľmi nepravdepodobné vzhľadom na už zmienenú jednoznačnú kogentnosť podmienok oslobodenia od notifikačnej povinnosti podľa uvedeného nariadenia –, podotýkam že Súdny dvor pripomenul pravidlo, že opatrenie odchylné od šiestej smernice a prijaté tak, že nebola splnená povinnosť oznámenia uložená členským štátom článkom 27 ods. 2 tejto smernice, nemožno uplatniť voči osobe povinnej zaplatiť, a ďalej uviedol, že takýto záver je odôvodnený tým, že „v danom prípade však nejde o nové odchylné opatrenie, ktoré musí povoliť Rada, ale o osobitné opatrenie, ktoré existovalo k 1. januáru 1977 a ktoré si členský štát želal ponechať v platnosti na základe článku 27 ods. 5 šiestej smernice, napriek vykonaniu tejto smernice" [18].

50. Je zrejmé, že takýto prípad je v protiklade s prípadom, v ktorom ide rovnako ako v prejednávanej veci o novú pomoc, hoci vyplývajúcu z vnútroštátneho právneho predpisu, ktorý už bol predtým oznámený.

51. V každom prípade, v oblasti štátnej pomoci treba dospieť k záveru, že vzhľadom na existenciu ustanovení, ktorých znenie je jasné, akými sú ustanovenia týkajúce sa notifikačnej povinnosti a súčasne možností oslobodenia od tejto povinnosti, nepredstavujú podmienky upravené v týchto ustanoveniach bežné formality. [19]

52. Musí to tak byť najmä v prípade kogentných podmienok ustanovených všeobecným nariadením o skupinových výnimkách, ako sú podmienky uvedené v kapitole I nariadenia č. 800/2008. Účinok splnenej povinnosti formálnej notifikácie navrhovaného opatrenia pomoci nemôže, podľa môjho názoru, existovať v prípade nesplnenia jednej alebo viacerých z týchto podmienok. Ako sa uvádza v odôvodnení 7 uvedeného nariadenia, opatrenia, ktoré nespĺňajú všetky predpísané podmienky, by aj naďalej mali podliehať notifikačnej povinnosti podľa článku 88 ods. 3 Zmluvy o ES.

16 — C-494/04, EU:C:2006:407, bod 51.

17 — Ú. v. EÚ L 145, s. 1, Mim. vyd. 09/001, s. 23.

18 — Rozsudok Heintz van Landewijck (C-494/04, EU:C:2006:407, bod 49).

19 — Pozri analogicky uznesenia Banco Privado Português a Massa Insolvente do Banco Privado Português/Komisia (C-93/15 P, EU:C:2015:703, bod 67 a citovaná judikatúra).

B – *O prvej prejudiciálnej otázke: formálne požiadavky vyplývajúce z nariadenia č. 800/2008*

53. Svojou prvou prejudiciálnou otázkou týkajúcou sa formálnych požiadaviek sa vnútroštátny súd pýta na dôsledok po prvé neuvedenia v spornom opatrení pomoci odkazu na nariadenie č. 800/2008, po druhé oneskoreného predloženia zhrnutia informácií o tomto opatrení Komisii a po tretie nesprávna internetová adresa, ktorá mala umožňovať prístup k úplnému zneniu uvedeného opatrenia.

1. Požiadavka výslovného odkazu na nariadenie č. 800/2008

54. Domnievam sa, že nevyhnutnosť takéhoto odkazu, ktorý je jednou z prísnych podmienok, ktorým podlieha oslobodenie od povinnosti uvedenej v článku 25 ods. 1 nariadenia č. 800/2008, možno jasne vyvodiť z relevantných ustanovení nariadenia č. 800/2008.

55. V tejto súvislosti článok 3 ods. 1 uvedeného nariadenia nazvaný „Podmienky oslobodenia od notifikačnej povinnosti" stanovuje, že schémy pomoci, ktoré spĺňajú „všetky podmienky" kapitoly I tohto nariadenia, ako aj príslušné ustanovenia kapitoly II tohto nariadenia, sú zlučiteľné so spoločným trhom a sú oslobodené od notifikačnej povinnosti za predpokladu, že akákoľvek individuálna pomoc poskytovaná v rámci takejto schémy spĺňa „všetky podmienky" tohto nariadenia a v schéme sa uvádza „výslovný odkaz na [nariadenie č. 800/2008] s uvedením jeho názvu a odkazu na jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie*".

56. Nariadenie č. 800/2008 sa okrem toho prijalo na základe nariadenia č. 994/98, v ktorého článku 3 ods. 1 nazvanom „Transparentnosť a monitoring" sa stanovuje, že „pri prijímaní nariadení podľa článku 1 uloží Komisia členským štátom podrobné pravidlá na zabezpečenie transparentnosti a monitoringu pomoci vyňatej z oznamovania v súlade s týmito nariadeniami".

57. Toto ustanovenie treba vykladať z hľadiska odôvodnenia 5 nariadenia č. 800/2008, podľa ktorého „toto nariadenie by malo oslobodiť od notifikačnej povinnosti každú pomoc, ktorá spĺňa *všetky príslušné podmienky* tohto nariadenia, a každú schému pomoci… Aby sa zabezpečila transparentnosť, ako aj efektívnejšie monitorovanie pomoci, každé opatrenie individuálnej pomoci poskytnuté podľa tohto nariadenia by malo obsahovať *výslovný odkaz* na príslušné ustanovenie kapitoly II a na vnútroštátne právo, z ktorého táto individuálna pomoc vychádza" (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

58. Táto požiadavka by sa mala vykladať aj v spojení s už zmienenou požiadavkou transparentnosti, ktorá je okrem iného stanovená v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 994/98. Ako totiž zdôrazňuje Komisia, odkaz na toto nariadenie v danom opatrení pomoci umožňuje príjemcom pomoci a ich konkurentom pochopiť dôvody, pre ktoré sa toto opatrenie môže vykonať, hoci nebolo ani notifikované Komisii, ani Komisiou schválené. Inak povedané, tento odkaz umožňuje Komisii monitorovať opatrenie, ale súčasne umožňuje dotknutým tretím osobám dozvedieť sa o zamýšľaných opatreniach pomoci a prípadne si uplatniť svoje procesné práva.

59. Nemyslím si, že by takýto výklad, ktorý je plne v súlade so znením nariadenia č. 800/2008, bol príliš formalistický.

60. V prvom rade uvedenie výslovného odkazu na nariadenie č. 800/2008 v opatrení pomoci nespôsobuje členským štátom osobitné ťažkosti. Jednoduchosť tohto úkonu je v protiklade k prípadným ťažkostiam, ktoré by mali Komisia alebo tretie osoby s identifikáciou takejto schémy pomoci v prípade, že by takýto odkaz neexistoval.

61. Ďalej zastávam názor, že predloženie zhrnutia informácií týkajúcich sa opatrenia pomoci a jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* podľa článku 9 ods. 1 nariadenia č. 800/2008 môže len čiastočne nahradiť neuvedenie výslovného odkazu na nariadenie. Tieto ustanovenia sa podľa môjho názoru týkajú cieľov inej povahy a splnenie podmienok stanovených v jednom z týchto ustanovení nemôže vykompenzovať nesplnenie podmienok stanovených v inom ustanovení.

62. Ak by Súdny dvor konštatoval, ako to navrhujem ja, nevyhnutnosť výslovného odkazu v opatrení pomoci na nariadenie č. 800/2008, nebolo by potrebné skúmať ostatné aspekty prvej prejudiciálnej otázky, ani druhej a tretej otázky, ktoré nám boli predložené.

63. Pre prípad, že by takto nerozhodol, budem sa ďalej zaoberať skúmaním uvedených otázok z ostatných hľadísk.

2. Požiadavka predloženia zhrnutia informácií týkajúcich sa opatrenia pomoci podľa článku 9 ods. 1 nariadenia č. 800/2008

64. Predloženie Komisii zhrnutia informácií týkajúcich sa opatrenia pomoci v súlade s požiadavkami článku 9 ods. 1 nariadenia č. 800/2008 a v lehote 20 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti schémy pomoci je podľa môjho názoru veľmi dôležité na to, aby Komisia mohla efektívne a v krátkej lehote overiť, či daný členský štát spĺňa podmienky oslobodenia od notifikačnej povinnosti.

65. Zjavne ide o podmienku efektívnosti oslobodenia od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

66. Jej nedodržanie ako podmienky stanovenej v kapitole I nariadenia č. 800/2008 má za následok neúčinnosť požadovaného oslobodenia od notifikačnej povinnosti. V prípade, že by s oneskorením došlo k odstráneniu tejto nezrovnalosti, čo sa podľa všetkého stalo vo veci samej, požadované oslobodenie by sa podľa mňa malo vzťahovať až na budúce obdobie, konkrétne na obdobie po odstránení nezrovnalosti – čiže na obdobie od februára do decembra 2011[20] – a nie na obdobie predchádzajúce uvedenému obdobiu.

3. Požiadavka uvedenia internetovej adresy umožňujúcej priamy prístup k úplnému zneniu opatrenia pomoci

67. Podľa článku 9 ods. 2 prvej vety nariadenia č. 800/2008 je členský štát povinný uverejniť na internete úplné znenie daného opatrenia pomoci. Podľa článku 9 ods. 2 tretej vety nariadenia č. 800/2008 je príslušný členský štát okrem toho povinný zabezpečiť, že úplné znenie opatrenia pomoci zostane dostupné na internete do konca obdobia účinnosti daného opatrenia. V prejednávanej veci vnútroštátny súd určil, že Rakúska republika si nesplnila tieto povinnosti vo všetkých ohľadoch.

68. V súvislosti s článkom 9 ods. 2 štvrtou vetou nariadenia č. 800/2008, v ktorej sa stanovuje, že v zhrnutí informácií, ktoré poskytol príslušný členský štát, musí byť uvedená internetová adresa, „na ktorej je uvedené plné znenie opatrenia pomoci", vnútroštátny súd konštatoval, že internetová adresa poskytnutá Komisii, ktorá je uvedená v zhrnutí uverejnenom v *Úradnom vestníku Európskej únie*, sa nedá otvoriť.

20 — Ak bolo zhrnutie informácií predložené 7. februára 20111, ako konštatoval vnútroštátny súd, možno sa oprávnene domnievať, že oslobodenie od povinnosti sa vzťahuje na celý február 2011, pretože dotknutý členský štát musí podľa článku 9 ods. 1 nariadenia č. 800/2008 do 20 pracovných dní po nadobudnutí účinnosti schémy pomoci predložiť Komisii zhrnutie informácií týkajúcich sa opatrenia pomoci. Podotýkam, že ako vyplýva z rozhodnutia Verwaltungsgerichtshof (správny súd) z 19. marca 2013 (pozri bod 19 týchto návrhov), vrátenie spotrebných daní z energií iba za jeden mesiac je podľa rakúskeho práva možné.

69. Ako som už uviedol, článok 3 ods. 1 nariadenia č. 800/2008 ukladá členským štátom povinnosť spĺňať všetky podmienky stanovené v kapitole I tohto nariadenia. Tým viac musia spĺňať podmienky v ustanoveniach, do ktorých sa premietlo želanie normotvorcu zabezpečiť transparentnosť a právnu istotu v procese skúmania opatrení pomoci.

70. Domnievam sa, že splnenie povinností vyplývajúcich z článku 9 nariadenia č. 800/2008 treba požadovať s rovnakou prísnosťou, aká sa uplatňuje pri povinnosti uviesť výslovný odkaz na uvedené nariadenie. Rozhodnúť inak by podľa môjho názoru znamenalo vytvoriť hierarchiu medzi rôznymi podmienkami, predovšetkým formálnymi podmienkami, ktoré členským štátom ukladá nariadenie o výnimkách.

71. Zdá sa mi však, že požiadavky transparentnosti sú splnené vzhľadom na to, že hoci sa nedá otvoriť internetová stránka uvedená v zhrnutí podľa článku 9 nariadenia č. 800/2008, čo môže byť spôsobené technickou poruchou, jednoznačne sa preukázalo, že so zreteľom na informácie uvedené v zhrnutí poskytnutom Komisii podľa tohto ustanovenia, bolo úplné znenie spornej vnútroštátnej právnej úpravy ľahko dostupné tak pre útvary Komisie, ako aj prípadne pre dotknuté tretie osoby.

72. V nadväznosti na to, čo som práve uviedol, však treba zdôrazniť, že nesplnenie niektorej z podmienok stanovených v nariadení č. 800/2008 v žiadnom prípade nemôže nahradiť prípadné splnenie niektorej inej z týchto podmienok.

C – O druhej prejudiciálnej otázke: materiálna požiadavka podľa článku 25 ods. 1 nariadenia č. 800/2008 týkajúca sa existencie schémy „environmentálnej pomoci“

73. Pri druhej prejudiciálnej otázke má Súdny dvor presne vymedziť materiálne podmienky, ktoré musia byť splnené na uplatnenie oslobodenia od notifikačnej povinnosti podľa článku 25 tohto nariadenia. Vnútroštátny súd sa v tejto súvislosti pýta, či priznanie oslobodenia podľa článku 25 nariadenia č. 800/2008 zahŕňa okrem splnenia podmienok stanovených v tomto ustanovení aj požiadavku, aby sa preukázalo, že vnútroštátna schéma pomoci vo forme zníženia environmentálnych daní účinne prispieva k ochrane životného prostredia.

74. V prejednávanej veci sa uplatňujú dve protichodné hľadiská.

75. Rakúska a estónska vláda a Komisia sa domnievajú, že na poskytnutie oslobodenia od notifikačnej povinnosti v prípade opatrenia pomoci stačí, aby toto opatrenie spĺňalo podmienky, ktoré sú výslovne uvedené v tomto článku, čiže podmienky stanovené v smernici 2003/96/ES, konkrétne podmienku, že príjemca daňovej úľavy zaplatí aspoň minimálnu úroveň zdaňovania Spoločenstva podľa tejto smernice a podmienku, že sa takéto daňové úľavy poskytnú na maximálne 10 rokov.

76. Dilly's Wellnesshotelnaopak tvrdí, že pomoc vo forme úľav na environmentálnych daniach by sa takisto mala považovať za pomoc na „ochranu životného prostredia“ v zmysle článku 17 ods. 1 nariadenia č. 800/2008, v ktorom sa tento pojem vymedzuje.

77. Ak sa budeme pridŕžať najmä určitých záverov vyvodených v judikatúre pred prijatím nariadenia č. 800/2008,[21] pochybnosti vnútroštátneho súdu o tom, či je účelom opatrení na zníženie sporných daní skutočne zlepšiť ochranu životného prostredia, vieme ľahko pochopiť. Na prvý pohľad je ťažké porozumieť tomu, prečo by tieto opatrenia mali viesť k zníženiu škôd na životnom prostredí, zamedzeniu týmto škodám alebo k racionálnemu využívaniu prírodných zdrojov.

21 — Pozri rozsudok Adria-Wien Pipeline a Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke (C-143/99, EU:C:2001:598), v rámci ktorého sa preukázalo, že poskytnutie výhodných podmienok podnikom, ktoré sú výrobcami hmotného majetku, bolo odôvodnené skôr zachovaním konkurencieschopnosti týchto podnikov, než ekologickými hľadiskami.

78. Doslovný, systémový a teleologický výklad článku 25 nariadenia č. 800/2008 ma vedie k tomu, aby som jednoznačne uprednostnil názor väčšiny vedľajších účastníkov konania.

79. Z hľadiska doslovného znenia sa ukazuje, že článok 25 nariadenia č. 800/2008 ustanovuje iba tri podmienky pre oslobodenie opatrenia pomoci od notifikačnej povinnosti, a to splnenie požiadaviek smernice 2003/96, požiadavky minimálnej výšky dane a požiadavky poskytnutia daňových úľav na maximálne desať rokov.

80. V tomto ustanovení je uvedený iba odkaz na schémy „environmentálnej pomoci" a nie je v ňom uvedený žiadny odkaz na vymedzenie pojmu pomoc v článku 17 ods. 1 tohto nariadenia. Článok 25 uvedeného nariadenia je výslovne spojený so splnením podmienok stanovených v smernici 2003/96. V odôvodnení 31 nariadenia č. 800/2008 sa v tejto súvislosti uvádza, že „zníženie environmentálnych daní, ktoré spĺňa podmienky smernice 2003/96/ES… a na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by sa malo pokladať za pomoc so stimulačným účinkom vzhľadom na skutočnosť, že tieto znížené sadzby prinajmenšom nepriamo prispievajú k zlepšeniu ochrany životného prostredia tým, že umožňujú prijatie alebo zachovanie príslušnej všeobecne uplatňovanej daňovej schémy, a tým stimulujú podniky podliehajúce environmentálnej dani, aby znížili svoj objem znečisťovania".

81. Z teleologického a systémového hľadiska sa ukazuje, že článok 25 nariadenia č. 800/2008, ktorý nesie názov „Pomoc vo forme úľav na environmentálnych daniach", sa týka environmentálnych daní, ktoré sú harmonizované smernicou 2003/96,[22] a tým sa líši od článkov 17 až 20 tohto nariadenia, ktoré ustanovujú dodatočné podmienky súvisiace s ochranou životného prostredia.

82. Ako je totiž z uvedených odôvodnení zrejmé (pozri najmä odôvodnenia 6, 7 a 12 smernice), táto smernica zohľadňuje ciele ochrany životného prostredia. Vzhľadom na to, že uvedená smernica, ktorá ako taká zohľadňuje ciele ochrany životného prostredia, predstavuje základ, na ktorom sú zosúladené spotrebné dane z energií, tieto dane spadajú pod pojem „environmentálne dane".

83. Inými slovami, schémy pomoci, o ktorých sa rozhodlo, že sú v súlade s článkom 25 nariadenia č. 800/2008 – t. j. že spĺňajú 1. požiadavky smernice 2003/96; 2. požiadavku dodržania minimálnej výšky dane, a 3. požiadavku poskytnutia pomoci na maximálne desať rokov – priamo zohľadňujú ciele ochrany životného prostredia a mali by sa považovať za environmentálne dane.

84. Pokiaľ ide konkrétne o zníženie environmentálnych daní rovnako ako v prejednávanej veci, v odôvodnení 31 nariadenia č. 800/2008 sa uvádza, že „by sa malo pokladať za pomoc so stimulačným účinkom vzhľadom na skutočnosť, že tieto znížené sadzby prinajmenšom nepriamo prispievajú k zlepšeniu ochrany životného prostredia tým, že umožňujú prijatie alebo zachovanie príslušnej všeobecne uplatňovanej daňovej schémy, a tým stimulujú podniky podliehajúce environmentálnej dani, aby znížili svoj objem znečisťovania".

85. Vzhľadom na tieto úvahy je mimochodom opodstatnený odkaz v článku 25 nariadenia č. 800/2008 na dodržanie minimálnej výšky dane v Spoločenstve podľa smernice 2003/96.

86. Zo štruktúry nariadenia č. 800/2008 tak vyplýva, že mechanizmus zníženia spotrebných daní z energií, pri ktorom sú dodržané minimálne výšky dane stanovené v smernici 2003/96, môže patriť do pôsobnosti opatrení uvedených v článku 25 nariadenia č. 800/2008.

22 — Pozri v tejto súvislosti rozsudok Rakúsko/Komisia (T-251/11, EU:T:2014:1060, bod 202).

D – *O tretej prejudiciálnej otázke: požiadavka, podľa ktorej sporné opatrenie nemožno poskytnúť na dlhšie ako 10 rokov (článok 25 ods. 3 nariadenia č. 800/2008) a dôsledky neuvedenia odkazu na toto obdobie v danom opatrení*

87. V rámci prípadnej odpovede na tretiu otázku bude potrebné preskúmať, či článok 25 ods. 3 nariadenia č. 800/2008 vyžaduje, aby sa v samotnom opatrení pomoci uviedol výslovný odkaz na obdobie, na ktoré sa toto opatrenie poskytuje.

88. Myslím si, že na túto otázku treba odpovedať záporne.

89. V súlade s týmto ustanovením sa daňové úľavy „poskytujú na maximálne desať rokov". V odôvodnení 47 tohto nariadenia sa uvádza, že po uplynutí tohto maximálneho obdobia by členské štáty mali prehodnotiť primeranosť príslušných daňových úľav bez toho, aby bola dotknutá možnosť členských štátov po uskutočnení takéhoto prehodnotenia znovu prijať takéto opatrenia alebo podobné opatrenia v súlade s týmto nariadením č. 800/2008.

90. V prejednávanej veci vnútroštátny súd zistil, že sporná zmena, čiže zmena článku 4 ods. 7 EAVG z časového hľadiska neobmedzuje právo na náhradu environmentálnych daní a ani neuvádza odkaz na obdobie zmienené v oznámení o oslobodení od notifikačnej povinnosti.

91. Časové obmedzenie na poskytnutie opatrení, výslovne ustanovené v nariadení č. 800/2008, má v spojení s odôvodnením 47 a s usmerneniami o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia na obdobie rokov 2008 – 2014[23] veľký význam a kogentnú povahu.

92. Jednoznačne sa totiž preukázalo, že oznámenie o zlučiteľnosti štátnej pomoci, ktoré implicitne vyplýva zo skupinových výnimiek, ako odchýlka od zásady zákazu štátnej pomoci, musí byť nevyhnutne časovo obmedzené.[24] Táto požiadavka okrem iného umožňuje zabezpečiť transparentnosť časového uplatňovania opatrení pomoci tak pre možných príjemcov schémy pomoci, ako aj pre ich konkurentov, a to v súlade s cieľmi, ktoré Komisia zohľadnila v stanovení presných pravidiel uložených členským štátom podľa nariadení o skupinových výnimkách.

93. Uvedená požiadavka však dotknutému členskému štátu neukladá povinnosť uviesť dané časové obmedzenie v samotnom znení vnútroštátnej schémy znížení alebo oslobodení od environmentálnych daní, o aký ide vo veci samej, vzhľadom na to, že bežný odkaz na nariadenie č. 800/2008 – ktorý má, ako som už uviedol, kogentnú povahu – časovo ohraničuje poskytnutie spornej pomoci. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že článok 4 ods. 1 nariadenia č. 994/98 stanovuje, že pomoc vyňatá z notifikačnej povinnosti podľa nariadenia o skupinových výnimkách, akým je aj nariadenie č. 800/2008, „je vyňatá po dobu platnosti tohto nariadenia a počas obdobia prispôsobenia umožneného odsekmi 2 a 3".

94. Tento záver mi napokon pripadá plne v súlade so záverom, ku ktorému dospel Súdny dvor v rozsudku Nuova Agricast a Cofra/Komisia[25]. Súdny dvor, ktorý mal určiť, či sa z hľadiska schémy pomoci, ktorá už bola predtým schválená rozhodnutím Komisie, dodržali zásady ochrany legitímnej dôvery a právnej istoty, rozhodol, že z uverejneného rozhodnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie*, v ktorom Komisia určila dátum, kedy sa daná schéma pomoci prestane uplatňovať, si „pozorný a obozretný hospodársky subjekt" mohol vyvodiť dátum skončenia platnosti povolenia pre schému pomoci, „aj keď vnútroštátne ustanovenia upravujúce podmienky uvedeného systému a [niektoré] [s nimi súvisiace] akty neuvádzali [na tento účel] výslovne dátum zániku práva".

23 — Ú. v. EÚ C 82, 2008, s. 1.

24 — Pozri analogicky rozsudok Nuova Agricast a Cofra/Komisia (C-67/09 P, EU:C:2010:607, bod 80).

25 — C-67/09 P, EU:C:2010:607, body 71 až 77 a citovaná judikatúra.

95. Zastávam preto názor, že neuvedenie poznámky o maximálnom období desať rokov podľa článku 25 ods. 3 nariadenia č. 800/2008 v samotnom texte spornej vnútroštátnej schémy pomoci nemôže samo osebe vyňať túto schému z výhod skupinových výnimiek podľa uvedeného nariadenia.

96. Okrem toho, že takáto požiadavka nevyplýva zo znenia článku 25 ods. 3 nariadenia č. 800/2008, podľa môjho názoru jej chýba aj pragmatický prístup k opatreniam daňovej povahy, ktoré sa pravidelne menia a dopĺňajú a ktoré sa, pokiaľ viem, nevykonávajú počas príliš dlhého obdobia. Dôkazom toho je schéma pomoci, o ktorú ide vo veci samej a ktorá bola niekoľkokrát predmetom zmien a doplnení a podľa informácií uvedených v zhrnutí predloženom Komisii 7. februára 2011 sa plánovala na obdobie od 1. februára 2011 do 31. decembra 2011.

IV – **Návrh**

97. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Bundesfinanzgericht (Spolkový finančný súd), takto:

Schéma pomoci, v ktorej sa v rozpore s článkom 3 ods. 1 nariadenia Komisie (ES) č. 800/2008 zo 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách), neuvádza odkaz na toto nariadenie uvedením jeho názvu a odkazu na jeho uverejnenie v *Úradnom vestníku Európskej únie z* 30. septembra 2011, nespĺňa podmienky na poskytnutie oslobodenia od notifikačnej povinnosti podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ (predtým článok 88 ods. 3 Zmluvy o ES).

Schéma pomoci vo forme zníženia spotrebných daní z energií v zmysle smernice Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva na zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny, v rámci ktorej príjemca zaplatí aspoň minimálnu výšku dane v Spoločenstve stanovenú v uvedenej smernici a ktorej doba platnosti je obmedzená na desať rokov, patrí do pôsobnosti článku 25 nariadenia č. 800/2008.

Schéma pomoci, ktorá nespĺňa požiadavku poskytnutia na maximálne desať rokov podľa článku 25 ods. 3 nariadenia (ES) č. 800/2008, nespĺňa ani podmienky pre poskytnutie oslobodenia od notifikačnej povinnosti podľa tohto nariadenia. Takáto požiadavka nevyhnutne neznamená, že toto maximálne obdobie musí byť uvedené v samotnom znení spornej schémy pomoci.